

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje „ 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, damski oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvu. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, odpravištvu in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Isehl 19. Danes v jutro sta prišla semkaj ministerski predsednik grof Thun in naučni minister grof Bylandt-Rheidt. Dopoludne od 10. do 1/2 1 ure je bil grof Thun in za njim grof Bylandt-Rheidt v avdijonci. Oba ministra sta se udeležila dinčja cesarske družine ter odpotujeta še nocoj.

Pariz 19. V ulici Chabrol čuvajo izhode kanalov, da bi Guérin in njegovi pristaši ne zbežali tem potom.

Rennes 19. Zdravje Laborija je zadovoljivo. Danes popoldne se je že bavil s pravdo. V ponedeljek ali torek bo morda že mogel zapustiti hišo.

Berolin 19. »Vossische Zeitung« javlja iz Bruselja, da je mnogo Francozov naložilo svoj denar v Bruselskih bankah. Iz tega je sklepati, da se smatra v Parizu položaj jako resnim.

Berolin 19. V zbornici poslancev se je čital tretjikrat zakonski načrt o kanalu. Predlog, da bi se vpostavila vladna predloga, se je odbil z 235 glasovi proti 147. Vsled tega poraza vlade se govori o odstopu ministerstva, pred vsem finančnega ministra Miquela. Tudi vest o bližnjem razpustu parlamenta je razširjena.

Rennes 19. Na današnji razpravi proti Dreyfusu je major Cuignet razlagal vzroke, iz katerih veruje v krivdo obtožena. On pripisuje borderô Dreyfusu. Tajni dossier vojnega ministerstva dokazuje, da je leta 1893. izginilo iz tega ministerstva več važnih listin ter da je dobila neka tuja vlast v roke načrte francoskih trdnjav. Vsa Francija da je bila prepričana z mrazo volunstva. V tem dossieru najde sodišče listine, ki dokazujejo Dreyfusovo krivdo. O tej priliki je vzkliknil Dreyfus razburjeno: »To je očitna laž!« — Cuignet je potem govoril o znanem dementiju avstro-ogerskega vojnega atašeeja, polkovnika Schneiderja, ter skušal dokazati, da je dotično pismo vendar-le avtentično. Ta popravek da obrača svojo ost proti

francoski vladi, kajti vprašavno pismo je predložil general Chamois vojnemu sodišču v imenu vojnega ministerstva. Vladni zastopnik Carrière protestira v imenu vlade proti tej izpovedi glede tuje častnika, nahajajočega se v diplomatski službi na Francoskem.

Sledeči svedok, general Boisdéffre, govori proti Picquartu, kateri da ni nikdar dvomil o krivdi Dreyfusovi. Ker so se našle nepravilnosti v Picquartovi službi, ga je Boisdéffre poslal na razne misije. Svedok je bil in je še vedno prepričan o tem, da je Dreyfus krivec. Če pravi Esterhazy, da je spisal borderô, je to laž; Esterhazy laže vedno. Dokazano je, da Esterhazy ni mogel izdati dokumenta, o katerem govori borderô. Tudi potem, ko je bil Dreyfus že obsojen, so še iz ministerstva izginili dokumenti; tako se je leta 1895. izročil neki tuji vlasti opis novega oboroževanja francoskega topničarstva.

Priča general Gonse je izjavil, da Esterhazy ni bil nikdar v službi poročevalne pisarne. Esterhazyju se ni nikdar izročil kak poseben nalog. Svedoku se zdi nemogoče, da bi Esterhazy spisal borderô ter si spravil listine, ki so v istem našteje.

Priča opozarja na mnoge indiskrecije Dreyfusa; naj sodišče povabi tistega tajnika, ki je enkrat presenetil Dreyfusa, ko je nekaj iskal v uradu ob času, kadar ni imel ničesar opraviti v uradu. Ni res, da bi bil Gonse razburjen zaradi intervencije grofa Münsterja, kakor je to trdil Picquart. Ni še dokazano, da bi se bile listine, navedene v borderôju, zares izročile tuji vlasti.

Socijalni utrinki.

1.

Socijalno vprašanje.

Nikakor se ne more utajiti, da je socijalno vprašanje postalo najvažnejše vprašanje našega

Skoraj bi spustil uzo, ko je zagledal Ido, toda kmalu se je zavedel in pozdravil tudi njo, ki je zrla za Kamilo in komaj opazila njegov pozdrav...

On je odjezdil dalje, Ida pa je zasedla kolo, je pognala in kmalu došla hčerko, ki je vozila popočasni proti domu... Ko sta bili skupaj, je vprašala mati Kamilo, kdo da je bil oni jezdec, ki ju je pozdravil... Hčerka je zopet zarudela ob tem vprašanju...

»To je mladi doktor, ki je na počitnicah pri Šramovih«, je odgovorila materi. »Prišel je šele pred par dnevi in včeraj, ko sem bila na obisku, so mi ga predstavili. Piše se — Oton Kreutzer...«

Kamila je umolknila. Tudi Ida je molčala in čutila, kako ji vsa kri kipi in vre proti srcu, ko je čula to ime...

Pred vilo ste poskakali s koles in odšli premenit toaleto... Ko pa je bila Ida v svoji sobi, sela je na malo otomano in si z desnico podprla lepo glavo, po kateri so ji rojile danes tako mične misli...

»On je«, je govorila sama sebi, »čemu je prišel, da bom trpela še več, ko ga bom zrla poleg sebe... Naslonila se je na rob otomane in se zamislila...

časa, in kdor ne živi tja v en dan, brez zanimanja za življenje, se mora pečati s tem perečim vprašanjem. Deloma se pač tudi vsakdo peča z njim, kajti vsako stremljenje za zboljšanje svojega gmotnega položaja, je socijalno delovanje.

Toda priznati se mora tudi, da so pojmovi o socijalnem vprašanju jako različni, da se isto včasih skrajno naivno tolmači in pomišlja ter da je baš slabo umevanje morda največ krivo, da se stvar neprenehoma rešuje, a rešitev se vendar le skrajno počasno približuje, tako počasno, da ni čudo, če marsikdo sploh ne veruje v končno rešitev.

Najbolj razširjeno je menenje, da socijalno vprašanje ni nič drugega, nego praktična želja lačnih za kruhom. »Socijalno vprašanje je vprašanje želodeca« — se navadno pravi in to se izreka nekako ex cathedra, kakor bi bilo to dokazano in vsako drugo menenje nedopustno.

Vendar pa je to zmota. Socijalno vprašanje je konglomerat mnogih, različnih vprašanj, ki segajo drugo v drugo kakor kolesca ure. In kakor je enostransko naziranje tega vprašanja nepravilno, tako je enostranska rešitev nemogoča.

Beseda sama — societas — družba — nam pravi, da stvar ne more biti tako enostavna, kakor nabiranje hrušk. Socijalno vprašanje se nanaša na družbo, na človeško družbo, ono je vprašanje vse človeške družbe, in vse, z čemer ima opraviti ta družba, sodi v njegovo področje. Po tem bi se dalo socijalno vprašanje formulirati tako-le:

a) Ali je sedanja ljudska družba tako urejena, da ima v svoji celosti največ možno korist od svojih uredbe?

b) Ako ni: kako bi morala biti družba urejena, da bi vsi udje kolikor mogoče najbolje vspevali?

c) Kako bi se dosegle take uredbe?

Menda ne treba posebnih dokazov, da mora biti odgovor na prvo vprašanje zanikalen. Splošna nezadovoljnost ljudstva govori preglasno. Razmere, s katerimi je nezadovoljna ogromna večina, gotovo

Pri Šramovih so othajali god gospodinje Vide. V vili je bil zbran tisti večer ves »evet evetu«, kolikor ga je mogla dobiti in povabiti gospa Vida, ki je ljubila sijaj in družbo...

Gospa Vida, soproga visoko nastavljenega uradnika, je bila elegantna dama kacic tridesetih let... Bila je plavalasa in in modrovka, le obrvi je imela temne. Njen obraz je bil navaden, brez vsake posebne lepote. Iz tega obraza pa je sevala neka razposajena veselost in krog usten je ležal vedno vesel nasmeh... Imela je hčerko Evelino, ki je bila nežna, razvajeno dete in niti najmanjše podobna lepi materi, ki je bila duša in kraljica nocojsne družbe.

V velikem, z najmodernejšim komfortom opremljenem salonu so bili zbrani skoraj vsi gosti, pričakovali so le še gospe Ide pl. Koširjeve. Njena hčerka Kamila je bila že ves popoldan pri Šramovih in se izborna zabavala z mladim, duhovitim doktorjem. Mati pa je obljubila, da se pripelje na soarejo in k plesu...

Naposled je prišla tudi gospa Ida. Mučna je bila ta pot zanj, saj je vedela, da se snide ž njim; toda morala je iti, da zadosti prijateljski dolžnosti in da ne razžali prijateljice Šramovke...

(Pride še.)

PODLISTEK.

2

Radi hčere.

Podlesnikov.

Solnce je stalo že precej visoko na nebu, ko sta se vračali dami-kolesarici proti domu... Počasi sta vozili po gladki, beli poti, ki se je vila ob jezeru in bila ob jedni strani gosto zaraščena z visokim drevjem, od katerega je dobivala prijetno senco, na drugi strani pa jo je mejil zelen breg malega jezera... Pripeljale sta do ovinka, kjer je jedna pot vodila do vile, druga, širokeja, pa skozi gozd — kar sti začuli peket konjskih kopit... Spretno je zavila Kamila svoje kolo in se umaknila jezdecu, ki jima je prihajal nasproti. Ida pa je skočila s kolesa ter počakala, da je odjahal jezdec naprej...

Na velikem, belem angleškem vranecu je ponosno sedel mlad mož, kakih petintrideset let. S spretno, orokavičeno roko je držal konja — ki je postajal nemiren, ko je videl drčati kolo mimo — za uzo, z desnico pa je elegantno pozdravil Kamilo, ki mu je graeijozno odzdravila in močno zarudela... Potem pa je uprl svoj pogled na drugo damo, ki je stala ob poti.

Stresnil se je...

ne koristijo splošnosti. Družabne razmere pa ne bi smele imeti drugega namena, nego korist ljudstva; in če ne izpolnjujejo tega namena, ne morejo biti dobre, ne morejo biti zdrave.

Toda s tem pač še ni vse povedano.

V katerem oziru so razmere slabe? In s tem vprašanjem podrezamo povsod v srčeno gnezdo. Nezadovoljnost z sedanji razmerami je splošna, nihče jih ne hvali, vsakdo pravi, da mu škodujejo. Delavec ima premalo plačo in preveč dela, ali pa sploh nima dela in v tem slučaju tudi ne plače, ergo ne kruha. In če on strada, mora stradati vsa družina. Ako on ne zasluži denarja, ostane tudi žena gola in otroci bosi, pri lastnikih hiš ne dobijo stanovanja ne on, ne rodbina.

Rokodelci tožijo, da obrtnija propada, naročnin ni, tovarnarji ubijajo z svojo konkurenco srednje stanove.

A tudi tovarnarji so nezadovoljni. Položaj je nejasen, nikdar se ne ve, kako velike so potrebe konsuma; stari trgi so prenapolnjeni, novi se ne odpirajo. Med večimi in manjšimi kapitalisti je večna konkurenca, krize so na dnevnem redu in nobeno podjetje ni gotovo, da je ne zadene kakšen udarec.

Uradniki, učitelji, sploh vsi, ki imajo stalne plače, se pritožujejo, da draginja narašča, da plača nikdar ne zadostuje za življenske potrebe.

Ženske povdarjajo, da nimajo nobene svobode, nobenih pravic, da so v gnetnem in v duševnem oziru odvisne od moškega spola...

Kdo bi naštel vse primere?

Nezadovoljno je vse in od dne do dne narašča nezadovoljnost in se širi.

Ljudstvu torej ne ugajajo sedanje razmere in odgovor na prvo vprašanje ne more biti drugačen, nego zanikalen. Sedanja ljudska družba ni tako urejena, da bi imela v svoji celosti, ali pa vsaj, da bi imela večina njenih udov največjo možno korist od družabnih uredbe. Iz te gotove premise sledi zaključek, da mora družba dobiti druge uredbe, da se mora preosnovati.

In socialnega vprašanja druge formula zveni: Kakšna bi morala biti preosnova? Na kateri podlagi bi se morala izvesti?

Dejali smo, da je nezadovoljnost splošna, logično se mora torej tudi nekaj splošnega ukreniti, da se razmere sanirajo. Pregovor sicer pravi, da se ne more ustreči vsem ljudem. Toda tudi pregovorom se ne sme slepo verjeti in če bi bila tudi nedvomna resnica — ki pa še nikakor ni dokazana —, da bodo vedno nekateri ljudje nezadovoljni, se mora vsaj splošna zadovoljnost postaviti kakor idealni cilj in praktično se mora delovati na to, da se temu cilju vsaj toliko približamo, kolikor je največ mogoče.

Socialno vprašanje se ne more rešiti za posamične sloje ali razrede posebe; tako bi bilo mogoče, da je ustrezno posamičnikom, a ker smo videli, da je socialno vprašanje vprašanje splošnosti, ne bi bilo nič doseženo s tem. Oblike vprašanja bi se izpremenile, ali vprašanje ne bi bilo spravljeno iz sveta. Hoté ali nehoté moramo iskati sredstvo, s katerim se lahko ukrene nekaj splošnega. Poiškati Arhimedovo točko, kjer se lahko nastavi motka, s katero se vzdigne vse razmere, je torej glavna naloga praktične socialne reforme.

Ali je ljudska družba celota ali ne?

Ali so razmere, ki se nam prikazujejo v posamičnih oblikah, posamični pojavi, ali pa so vzajemno zvezani in imajo skupen vir?

Kje je vzrok onim prikaznim, s katerimi so nezadovoljni posamičniki, razredi, narodi?

To so vprašanja, ki se morajo rešiti, ako nečemo neplodno delovati, neprenehoma tavati po temini in zgreševati pota. Sam boj proti zunanjim prikaznim ne more biti uspešen. Vzroke se mora najti, te se mora pograbit za lase ter jih odpraviti. Z vzrokom vred izgine tudi učin.

To je prvi del socialne naloge. In kadar bo to delo dovršeno, se treba poprijeti drugega, ne manj važnega: položiti temelj novim razmeram, tak temelj, ki bo imel v sebi garancije za obstanek novega poslopja.

Seveda se oba dela naloge ne moreta kar popolnoma ločiti. Kakor bi bilo napačno, današnje razmere pustiti pri miru, pa, ne oziraje se na nje, zidati palačo bodočnosti — v oblakih, ker na zemlji ne bi bilo prostora, tako bi bilo tudi po-

grešno, samo rušiti, kar obstoji, pa čakati, dokler bo vse v razvalinah, da se še le tedaj začne zidati nova zgradba.

Kdor se praktično peča s socialnim vprašanjem, mora gledati v bodočnost in mora imeti oči uprte na cilj, a računati mora z obstoječimi razmerami.

DOPISI.

Z Štajerskega. 18. avgusta 1899. (Za Celjem — Konjice.) [Izv. dopis.]

Boj demoraliziranih ljudi menda le ni na vesoljnem svetu, nego so spodnještajski Nemei.

Valovi po celjskih nesramnih izgrelih povzročene razburjenja se še niso poglobili, in že spet so razburkani po škandaloznih izgrelih v Konjicah.

Dne 15. in 16. avgusta t. l. so se vršile otvoritvene slavnosti konjiške čitalnice.

Že ves teden so stikali konjiški Nemei svoje glave, gruntali so, kako da bi preprečili slavnost. Pretili so gostilničarju, pretili natakaričam, trosili so v svet vest, da 15. avgusta ne bo varno v Konjice priti — a slavnost se je vendar vršila in sicer v ponos prirediteljem in v ponos in slavo gostom.

Je pa bilo res ganljivo, ko se je zavedno ljudstvo privržalo na ozaljšanih vozovih, ne zmeně se za huroski krik in vik iz pijanih nemških grl.

Nad 600 ljudi se je zbralo na slavnostnem prostoru in se zabavalo ob slovenski godbi, petju, govoric — na ulici pa je divjal konjiški mob.

Tulenje, žvižganje, zasramovanje — in kamenje — vse smo čutili, a ljudstvo se ni zmenilo za — barabe.

Oči so se bliskale našim v sveti jezi — in stiskali so pesti. Gorje napadajočim, ako bi jim mi hoteli vračati. Ne bi manjkalo krvavih glav... a bili smo mirni, ker tako nizko spet nismo hoteli pasti, da bi se bojevali s takim degenerovanim mobom.

In ko smo zapuščali slavnost, dobili smo za slovo spet kamenja! Marsikdo naših je ranjen — in kričali, tulili in žvižgali so, kakor da bi nam napovedovali sodni dan.

In vse to se je godilo pred očmi komisarja Zoffa, onega glasovitega slovenjegraškega paše — katerega je nemil mrzel veter prinesel k nam.

Sicer se je kazal na ulici, a vedno le tedaj, ko je hotel nam zapreke delati. Saj je provzročil, da smo morali že ob deseti uri zapustiti vrt! Prepovedal nam je jako nedolžen prolog, prepovedal Aškerčevo pesem: Na delo. No, čudili smo se, da nam ni konfisciral tudi juhe na banketu.

Nam je kazal svojo oblastno moč, a prepustil je, da se je pri Vrbniku, v nemškem brlogu, mob opijanjeval in hujskal. — Gospod Zoff naj bi odstranil — a — dal jim je celo — ne vemo, s kakim pravom — neko policijsko moč.

In vendar smo priredili slavnost na svoji zemlji.

Konjice imajo nekaj čez 1200 prebivaleev. Od teh je po zadnjem ljudskem štetju — na katerem pa so nam, po vaših tržaških izgledih, polovico naših upisali med Nemei, 664 Nemei in 672 Slovencev. Je-li to nemški breg? Žalibog, da ima nemški občinski zastop — a bo že bolje.

In konjiški okraj! 1000, recí entisoč Nemei in dvajset tisoč Slovencev!! In mi naj se pustimo terorizirati? Ne!

Ako vlada ne bo kotela storiti svoje dolžnosti, pa se moramo braniti sami — — —

Politični pregled.

TRST 21. avgusta 1899.

Slovenci in vlada. Zadnje «Novice» pišejo: Mej Sloveni je zavlada velika nezadovoljnost. Povod temu je skupni položaj slovenskega življa zlasti zunaj Kranjske. Ta že mnogokrat opisani položaj je takšen, da mora sam od sebe sprožiti vprašanje: Kaj ima slovenski narod od desnice, h kateri pripadajo kakor važen faktor tudi slovenski poslanci, in kaj ima ta narod od vlade, katero ti slovenski poslanci podpirajo z največjo, uprav brezprimerno požrtvovalnostjo.

To vprašanje je prišlo na dnevni red tako rekoč čez glave slovenskih državnih poslancev in očitno je, da proti njihovi volji. Dočim se drže

slovenski poslanci vseh strank v največji rezervi, dočim ne stopa nobeden izmed njih pred volilce in jim ne pojasni njihovih nazorov in vlade, so malone vsi slovenski časopisi, pa tudi drugi prenapolnjeni s premišljevanji o položaju in o razmerju mej slovensko delegacijo na jedni strani ter mej desnico in vlado na drugi strani.

To se nam zdi važen moment. Dejstva so se izkazala močnejša, nego je pasivnost in molčečnost slovenskih poslancev. Žalostni položaj slovenskega naroda sosebno na Primorskem je provzročil, da se je začelo javno menenje baviti z vprašanjem o postopanju slovenskih poslancev, ne da bi vprašalo te poslance, imatelje mandatov.

Po našem menjenju je to tako pomembna okolnost, da bi morala napotiti slovenske poslance, da nemudoma stopijo pred volilce in jim pojasnijo vse zadevne razmere. Volilec sicer ne morejo dati poslancem direktiv, jim ne morejo narekovati njihovega postopanja, ali istina je tudi, da je samo tisti poslanec narodov zastopnik, ki ima pri volilcih zaslonbo, čigar načela in čigar taktiko volilec odobrava.

Sedaj pa se kaže, da volilec ne odobrava več taktike svojih poslancev. Ko bi to odobravali, ne bi se tako hitro in močno širilo menenje, da od desnice in od vlade nimajo Slovence in Hrvate ničesar več pričakovati in da bi bilo najbolje, pretrgati sedanje zveze in nastopiti politiko svobodne roke.

Stvar je sprožila tržaška «Edinost». Moč njenih argumentov je prepričala široke kroge, in tega bi poslanci ne smeli prezirati, zlasti ne, ker je neutajljivo dejstvo, da se desnica čisto nič ne briga za Slovence in Hrvate, vlada pa povsod podpira nemško in laško hegemonijo ter zatira slovenstvo.

Prosimo torej poslance, naj pojasne položaj, da bo narod vedel, pri čem da je.

Socialni demokratje in narodno vprašanje. Zadnjič smo bili priobčili resolucijo o narodnem vprašanju, ki jo socialno-demokratska stranka predloži svojemu shodu v Brnu. Jedro te resolucije si mislimo mi v samoupravi narodov v tem zmislu, da vsaka narodnost za-se, združena v jedno skupino, skrbi in urejuje svoje narodne, jezikovne in kulturne potrebe, negledé na političke meje, ki so med onimi pokrajinami, v katerih bivajo odlomki dotične narodnosti. To je toisto, kar propovedujemo mi dosledno in iz polnega prepričanja. Zaključek resolucije pravi, da shod izraža nado, da bo na tej podlagi mogoče doseči potrebno sporazumljenje. Vsaki narodnosti se priznava pravica do obstanka in razvoja.

Gotovo, gotovo je to jedina pot. Ako bi sleherna narodnost absolutno upravljala narodne, kulturne in jezikovne potrebe svoje, odpal bi cel kompleks vprašanj, radi katerih se narodi prepirajo mej seboj; močnejše narodnosti bi izgubile na stotine prilik za oškodovanje šibkejših narodov. Čim manjši pa sti plošči, ki se drgneta jedna ob drugo, tem manjša je vročina in v narodnih bojih tem manjša sta strast in sovraštvo. Socialni demokratje bi bili torej na dobri poti za pomaganje na reševanju narodnostnega vprašanja. Sedaj jim ne treba drugega, nego — doslednosti. Ako hočejo odslej res delati v direktivi, kakor jo kaže ona resolucija, zahteva od njih doslednost najprej, da pretržejo vsako vez z onimi, ki ne priznavajo drugim narodnostim pravice do obstanka in razvoja in ki zahtevajo za-se privilegijev, proti katerim se odločno izjavlja socialistiška resolucija. In to so — nemške obstrukcionistiške stranke.

Lev XIII. Povodom svojega rojstnega dne je papež včeraj vsprejemal kardinale. Zahvaljuje se, je menil, da visoka starost ga opominja, da žnjim gre h kraju, a vendar se nadeja, da bo mogel odpreti in zaključiti sveto leto (1900). Čudovito jasno se je spominjal dogodkov v svetem letu 1825. Potem se je razgovarjal z večimi kardinali in je sploh njegovo duševno in telesno stanje napravilo najboljši utis.

Domače vesti.

Vprašanje do visokega c. kr. namestništva. Kako dolgo bo še trajalo nezakonito stanje v krajni občini Oprtalj v Istri?

Občinski odbor vodi našo usodo že jedno leto in pol. Ako je upravno sodišče pred dvema letima potrdilo izbrano zastopstvo: zakaj se isto ne konstituira?! Smo-li v dobi nezakonitosti?! Pričakujemo odgovora.

Opertaljš, dne 18. avgusta 1899.

V o l i t v a i.

Javnega shoda v Barkovljah, napovedanega od političnega društva »Edinost« — **ni bilo!** Uzrok je došel kakor strela iz jasnega in je bil povsem nov in do sedaj nenavaden.

V listu smo bili naznanili, da shod se prične po blagoslovu. Politiška oblast je zahtevala, naj se pove ura. Društveni tajnik je naznanil torej 4. uro.

No, ob 4. uri je bil še blagoslov in hoteli smo počakati, da pride ljudstvo iz cerkve. Predsedništvo pol. društva ni niti sanjalo o tem, da bi vladni komisar delal kake ovire, ker se je moglo sklicevati na vse polno analognih precedenčnih slučajev. No, to pot je g. komisar Fabrizio zasiral na drugo vijolino in se je krčevito skliceval na svoje formalno pravo: shod je naznanjen za 4. uro. Ob 4. uri se mora torej začeti. Ako bi začeli še le ob 4½ ali 5., bi bil to drugi shod, ki ni naznanjen.

Predsedništvo je hladnodušno pustilo, da je zmaga formalnost gospoda komisarja in ni hotelo storiti prav čisto ničesar, da bi nam mogel gosp. komisar napraviti kako — uslugo. In ljudstvo, katerega se je zbralo toliko, da so bile zasedene vse mize, je glasno in jednodušno odobravalo postopanje predsedništva. Dan, ko se bo vršil ta preprečeni shod, se naznani pravočasno občinstvu in — vladnemu komisarju.

Hvala lepa, gospa »Agraria«! Iz Lonjerja nam pišejo: Laška »Agraria« ima nas zelo rada. Da bi nam izkazala to ljubezen v še večji meri, dala nam je bika. A meseca avgusta pojde ta bik — v božjem imenu iz vasi, ker mi nočemo biti hvaležni »agrariji« za njeno ljubezen. Ako bi nam ona dajala bika jedino le iz ljubezni do nas, ako bi nam dajala res dobre bika-plemenjake, — da bi nam pospešila živinorejo, tedaj bi jej bili hvaležni. A ona nam pošilja v vas politične bika, katerih pa mi ne maramo, katerih pa mi nočemo za nobeno ceno in naj si bo samo za jeden glas sam o volitvah. Mi poznamo namen teh bikov, vemo, kam pes taco moli.

Kakor sem že rekel, laški bik pojde iz vasi. In v vsej vasi ni žive duše, ki bi zopet sprejela laškega bika pod streho. V Lonjerju smo sami Slovenci, smo okoličani in taki hočemo ostati. Lahov ni med nami. Tudi naše krave umejo le naš slovenski »les«, a laškega »qua« prav nič. Tudi naše krave hočejo biti zveste svojim gospodarjem, kakor so gospodarji zvesti svojemu narodu, svoji okolici. Ker mi gospodarji ne maramo za laškega bika in smo sklenili, da ga ne vzame več živa duša pod streho, zadovoljne so tudi one s tem predlogom in hočejo tudi one napovedati večno sovraštvo politično-laškemu biku. Laški bik in slovenska krava — to vendar ne gre skupaj.

Z biki nas hočejo Lah prirediti, z biki hoče Mauroner na nas vplivati, da bi glasovali zanj ob volitvah. S pomočjo bikov hočejo gospodje doseči, da bi se mi izneverili naši okolici, da bi nehali biti pravi okoličani, da bi nam nehala sree biti za to siromašno okolico in bi nam začelo gorko tolči za blaženo Italijo. A zmotili so se, ako menijo, da bi biki to dosegli in naj jih ogleduje in gladi sam Mauroner in vsa tista lepa družba z e. kr. gospodi, ki se je vozila pred kratkim po okolici.

Hajdi torej k vragu! laški politični bik! Naša vas hoče biti neomadeževana v vsakem pogledu. Ako nam nihče ne priskoči na pomoč, vkupimo si bika sami.

Rojančanje so že tako srečni, da imajo bika brez lažke milosti. Tudi mi Lonjerci napnemo žile, da nam naših krav ne bo več zapeljal laški bik, kateremu ne zaupamo prav nič več!

O nemških brutalnostih v Celju navaja zadnja celjska »Domovina« par uprav groznih izgledov. Človeku kar zastaja kri, ko čita kaj takega, in misli, kako da so bile take stvari mogoče v sredi civilizovane, pravne države. Svojim opisovanjem tolovajskih napadov predpostavlja »Domovina« nastopni vsklik:

»Slovenci! Mislimo, da bo naš pretužni položaj dovolj jaseu, ako vam le povemo pojedine

tolovajske napade, ako vam povemo, da zdihuje več odličnih Slovencev pobitih in krvavo ranjenih po ječah le zaradi tega, ker so si upali vzdigniti orožje v skrajnem silobranu, ker bi bili sicer obležali med tolovaji kakor — mrličji. In vsi ti Slovenci so znani kakor skrajno miroljubni inteligentni možje!

Napadi so bili dogovorjeni, zgolj za vratni. Kakor skoči krvoločni ris na svojo žrtvo od zad, tako je planila organizovana, pijana sodrga na mirno idočo Slovence. Odkritega boja so se bali; dokler smo imeli le par orožnikov v svoji bližini, potuhnilo so se te človeške hijene.

Irredentizem preko meje. V »Reichswehr« čitamo to-le vest iz Tridenta:

»Več okrajnih glavarstev je razposlalo duhovščini in občinskim predstojnikom okrožnico, s katero opozarja iste, da se zabavni izleti v Italijo, prirejevanji od gospodov v Rivi in Arco, zlorablja za irredentovske demonstracije, kakor dokazuje zadnji izlet v Brescio. Okrajna glavarstva prosijo duhovščino in občinske predstojnike, naj svarijo ljudstvo pred udeležbo na takih izletih.«

Že utegne biti tako. Ne, hudo mora biti že, ako se enkrat oglašajo naše politične oblasti. Goriški izgledi kažejo 90% irredentizma v Gorici, da je vzraslo na takih izletih preko mej.

Ponosni smejo biti okoličani na svojega državnega poslanca Mauronerja. Iz »Lavoro« posnemamo namreč, da je tudi ta gospod lastnik hiš, v katerih kraljuje — svobodna ljubezen. Oskrbnik teh hiš pa da je sam gromovnik mestnega zastopa, dr. Venezian. Le obožujte jih, le kujte jih v deveto nebo, vi eikorišaji v Križu in drugod!

Čuden pouk. Na mariborski kmetijski šoli je bilo v minolem letu 35 učencev, in sicer 28 Slovencev in 7 Nemcev, a pouk je bil popolnoma — nemški. So pač tudi na Štajerskem tega menenja, kakor v naši Agrariji, da se namreč kmeta najbolje poučava s tem, če se mu govori v jeziku, katerega kmet — ne ume. Ti nazori o pravem poučevanju so sicer malec čudni, ali običajni so. To se pravi, v kaki drugi državi bi se zdeli taki nazori čudni, ali v državi neverjetnosti ni čudna niti najčudniša stvar. Tu pričenjamo zidati hišo pri strehi, tu sedlamo konja pri repu, tu postavljamo zdrava pedagogiška načela na glavo, tu nosimo vodo v morje itd. itd. Sama taka početja, naj se ozremo kamor hočemo, ki so morda jako interesantna, ali pametna niso, še manje pa koristna. Ali mi jih hranimo kakor sveto avstrijsko tradicijo prav zato, ker so nezmisliva, kajti sicer bi izgubili pravico do lepega, staroslavnega naslova: država neverjetnosti in čudovitosti — in bi prišli celo v nevarnost, da bi ta država zašla v strujo — naravnega razvoja.

Italijanska rovanja. Iz Boljuna nam pišejo dne 18. avgusta: Italijanaši v naši občini so ponoreli. Sklenili so, da morajo dobiti občinsko upravo v svoje roke, bodisi z lepim, ali pa — z silo. V tem jim pomagajo prodanci; na roko jim gresta deželni odbor in Lega Nazionale. Glavni vodje so dobili te dni pisma iz slavnega Poreča in v pismih menda tudi — evenka za kupovanje glasov. Lega Nazionale je poslala sem učitelja, o katerem je že govorila »Edinost«. Ta učitelj poučava, ne da bi bil pooblaščen v to od politične oblasti, ki je bila od strani občinske oblasti obveščena o tem.

Izzivanja od strani Italijanov so na dnevnem redu. Na Marijin praznik, dne 15. avgusta, na večer je pretil velik nemir in zmešnjava na Pazu med združenimi Pažani-Ravnobračani proti Gradinjem. Posledica tega je bila, da so orožniki aretirali jednega iz Boljuna. Njega tovariši iz Paza in Boljuna so hoteli preprečiti to in so navalili na orožnike. Le ti so se poslužili bodala in puške. Jeden je bil težko ranjen: preboden skozi stegno — skozi in skozi. Isti večer so bili aretirani 2 iz Paza in dva iz Boljuna, včeraj zopet 6 iz Paza. (Tako slave prodanci Marijin praznik in predvečer rojstnega dne cesarjevega! Op. ured.) Pričakuje se še nadaljnjih aretovanj. Ko so orožniki hoteli pripreti ranjenega, padalo je za njimi kamenje, težko od 2—3 kg., tako, da so bili prisiljeni rabiti ogenj, ker so bili sami v nevarnosti. Ranjeni je z Boljunščine, sosed ex-načelnika Mattiassieha; vsi ostali, ki so aretirani, so pristaši italijanske stranke. Vidite, tako bo sedaj vsled draženja in hujskanja

italijanskih kaporijonov nesrečnih več rodbin, a »italijanski general« se bo smejal pod brkami. To je »aditalijanske propagande«!

V ponedeljek se pričenejo volitve. O volitvah v V. kurijo pred 2 leti so Italijani provzročali ve like izgrede v Sušnjeveci, a letos so se ulovili v italijansko mrežo zaslepljeni Pažani. Iz tega morejo razvideti oblasti, kdo da izzivlje! Kako dolgo še bo trajalo to?!

Iz Mavhinj nam pišejo dne 18. avgusta: Da-si je bil petek, vršila se je tu proslava rojstvenega dne cesarjevega kakor običajno. Zjutraj je bila sv. maša, katere so se udeležili veterani z godbo, starešinstvo, večina bralnega društva ter mnogo drugega občinstva. Po sv. maši je bil skupen obed, na katerem se je napivalo dnevu primerno. Ne treba niti praviti, da je bilo tudi zvočenja in streljanja.

Dne 3. septembra bo imelo vrlo pevsko društvo »Slava« pri sv. Mariji Magdaleni svojo, že petkrat odloženo veselico, združeno z razvitjem društvene zastave. Veselica pa se ne bo vršila pri sv. Ani, ampak v prostorih krme gosp. Jožefa Miklavca pri sv. Mariji Magdaleni.

Ponavljamo zopet in zopet, da to društvo je jedno najpridnejih v naši okolici; a ne le pridno je to društvo, ampak v rjem se tako dosledno in z vso vnemo goji bratsko čustvovanje do drugih društev, kakor gotovo ne bolj v nobenem drugem društvu. Kjer je kaka slavnost, priteka »Slava« na pomoč; tako je bilo tudi včeraj v Lonjerju. Zato zasluži to društvo vse podpore in bratska društva so moralno obvezana, da ne odrekajo »Slavi« take pomoči. Za danes dovolj; ob primernem času hočemo zopet opozoriti na predstoječe slavje »Slave«.

Veselica pevskega in bralnega društva v Lonjerju se je vršila minolo nedeljo v dimenzijah, na kakoršnje to društvo niti misliti ni moglo. Vse je bilo natlačeno: vrt, prostori pred hišo in notranji prostori gostilne »pri županu«. Po oficijelni veselici so prepevala 4 pevska društva. Bilo je rajanja in navdušenja med občinstvom, da si se moral veseliti tudi ti. Pričakujemo podrobnejši opis.

Popravek. Med prispevke Ciril-Metodovega daru, izkazane v »Edinosti« št. 180 od t. m., se je vrinila neljuba pomota, katera bodi poravnana s tem, da se potrjuje, da je gospod And. Peternel v Kanalu doposlal za Ciril-Metodov dar 1 gold. in ne 1 K.

Blagajništvo.

Obvestilo. Zaradi naše zadušnice po pokojni cesarici Elizabeti dne 9. septembra t. l., ki jo je zaukazal deželni šolski svet za Primorsko in ji mora prisostvovati šolska mladina, se je morala XI. skupščina »Zaveze slovenskih učiteljskih društev« v Gorici preložiti na 10. in 11. dan meseca septembra t. l.

Intendanca e. in kr. 3. voja nam javlja, da vojna uprava hoče ukupiti po trgovski uzanici: pšenice 4400 kv., rži 10.800 kv. v zalogo živeža in moke v Mariboru; potem v dotične vojaške oskrbovalne magazine: rži 6000 kv. v Gradcu in 4000 v Celoveu; ovsu 5200 v Ljubljani, 1500 v Trstu, 7500 v Celoveu, 7600 v Beljaku, 3400 v Gorici, 1300 v Pulju. Ponudbe se vsprejemajo na intendanci 3. voja v Gradcu do 24. avgusta t. l. ob 10. uri predpoludne. Natančnejši pogoji se morejo izvedeti v vsakem oskrbovalnem magazinu, potem na političnih okrajnih oblastih in v deželnih kmetijskih družbah v obseju tega voja. (Štajarsko, Koroško, Kranjsko, Istra, Gorica in Gradiška).

Dražbe premičnin. V torek, dne 22. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Scussa št. 2, hišna oprava; v ulici S. Francesco št. 13, hišna oprava; na Piazza della Borsa št. 13, hišna oprava; v ulici Media št. 6, ob 11. uri, hišna oprava; v ulici Sanità št. 7, hišna oprava; v ulici Acquedotto št. 10, jestvine; v ulici Corso št. 21, hišna oprava.

Tako plačuje svet! Josip Mayer je našel v soboto po noči na ulici delle Beecherie ležati neznanega bolnika. Vsaj misli je Mayer, da ima opraviti z bolnikom, kateremu pomagati je krščanska dolžnost. Ko pa mu je ponujal svojo pomoč, je začel neznanec, ki je bil pijan kakor čep, klatiti krog sebe, o čemer je usmiljenega Samaritana ranil na desnem očesu, da je le-ta moral v Trevesov zavod, a od todi v bolnišnico.

Tatvina. Vratarici Josipini Tommasini v starih poštnih ulicah št. 20 so ukrali neznan tatje v

soboto jutro več zlatenine in drugega blaga v skupni vrednosti 50 gl.

Izgon. Tukajšnja policija je izgnala Ivana Crassa, grškega poletnika, ki je igral v našem mestu dalj časa ulogo agenta-provokatorja.

Povožena. V soboto popoldne so pvozili 68-letnega Ivana Serini iz ulice Acquedotto št. 12. na pomolu št. 4 in istega dne zvečer 47-letnega Frana Kante iz sv. M. M. zgoranje št. 105. v ulici Solitario. Zunanje poškodbe obeh niso ravno nevarne, poslednji pa je ranjen tudi na notranjih delih. Na zdravniški postaji so jima podelili potrebno pomoč.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Gradcu je došlo izza zadnjega izkaza več novih podpor, ki so jih dali: (Zvršetek.) K zadnjič omenjeni, po istem gospodu v Novem mestu nabrani svoti 33 gold. so darovali gospodje: dr. Edvard Volčič, e. k. sodni tajnik, 1 gl., Fr. Jeraj, e. k. gimn. prof., 2 gl., Fr. Ravnikar, e. k. davkar, 1 gl., Josip Žure, župan 1 gl., dr. Seb. Elbert, inful. prošt, 1 gold., A. Smola, e. k. sodni svetnik 1 gl., J. Munda, e. k. sodni svetnik, 1 gl., Josip Grdešič, e. k. predsednik okrožne sodnije, 5 gl., dr. Anton Rogina, e. k. pristav, 2 gl., Anton Levee, e. k. sodni svetnik, 1 gl., T. Vidie, e. k. poštni oskrbnik, 1 gl., Jeglič, e. k. poštni asistent, 1 gl., dr. Vlad. Žitek, odvetnik, 3 gl., dr. Alb. Poznik, e. k. notar, 2 gl., J. Novak, načelnik žel. postaje, 1 gl., J. Krajec, tiskar 1 gl. 50 nč., g. Medvedova, soproga posestnika in trgovca, 50 nč., Bohuslav Skalický, teh. voditelj, 1 gl., g. Alojzija Pintar, soproga posestnika, 1 gl., Josip Ogo-reutz, trgovec, 1 gl., Blaž Dolinšek, e. k. sodni tajnik, 2 gl., Franč. Vadnjal, e. k. prof., 2 gold. — Vsem gospodom darovalcem izreka odbor najpri-srčnejšo zahvalo ter priporoča zgoraj imenovano dru-štvo tudi nadalje; njegovo uspešno delovanje je razvi-deti iz tega, da je v minoletem šolskem letu razde-lilo 1680 goldinarjev podpor. Darila sprejema hvaležno društveni blagajnik g. Franč. Železinger, e. k. gimn. profesor v Gradcu (Zinzendorfstrasse št. 32.)

Loterijske številke izžrebane dne 19. t. m.:
Dunaj 40 49 90 72 4
Gradec 85 64 88 32 15

Različne vesti.

Rovanja privatnega vnanjega kapitala v Ru-siji. Ruska vlada se resno peča z vprašanjem, kaj začeti z velikimi rudniško-industrijskimi in dru-gačnimi podjetji, ki so v režiji ruskega erarja. Ta podjetja so prav izborna cvetela, dokler so bila takorekoč sama. Toda črna roka nihilizma, za ka-tero se skriva vnanji sovražnik Rusije, je tako dolgo rovala, da je Rusija odprla večjo svobodo privatni podjetnosti in zasebnemu kapitalu, kar oboje prihaja največ z nemške strani. Ta privatni ka-pital se je s pomočjo podeljene svobode tako po-vspel, da je ustanovil industrijska podjetja, ki vi-soko nadkriljujejo erarna, katera se niso trla za ogromnim zaslužkom. A privatna podjetja, v rokah odličnih sovražnikov Rusije, Prusov in Židov, hočejo z svojo konkurenco popolnoma udušiti dr-žavna in jih tako prisiliti, da pridejo v privatno last spekulantov. Finančno ministerstvo rusko je tudi zato, da bi se propadajoča, a vendar ugodno situirana državna podjetja prodala privatnim firmam, vendar tega ne pusti poljedelsko, rudniško mini-sterstvo, ki hoče podjetja ob večji pozornosti zopet dvigniti in ohraniti erarju.

Kitajska zvestoba — do groba. Nedavno temu se je hotela v Fu Čau na Kitajskem obesiti neka udova. Na Kitajskem je običaj, da se žena po smrti moža usmrti. Ta običaj sicer izgineva, vendar se še izvršuje med priprostim ljudstvom, kjer postaja ženi brez moža življenje neznosno. V takem slučaju morajo vsi sorodniki gledati, ko se žena sama obeša. Udova si sama napravi vislice. Tudi udova v Fu Čau-u si je napravila vislice. Na stotine ljudi je prišlo gledat, kako se bo obešala. Na njeno nesrečo pa so prišli tudi misijonarji, ki so zabranili samomor in jo poučili, da je to velika pregreha. Toda proti misijonarjem se je vz-dignil narod in jih hotel pobiti, ker motijo sveto dolžnost udove. Misijonarji so vzeli udovo seboj, a ona si je od žalosti odgriznila jezik. — To bi bilo za marsikatero udovo tudi pri nas pravi »izraz za-lovanja« po možu.

Papežovo zdravje. Kakor javljajo iz Rima dne 18. t. m., papež tudi tega dne ni sprejel nikogar v avdienci. Tudi prihodnjega dne ne sprejme ni-kogar. Papež si hoče nabrati moči za sprejemanje o priliki svojega godu. Za prihodnjo nedeljo pri-pravljajo velikansko demonstracijo v čast papežu, ki bo sprejemal v zasebni kapeli. Odposlalo se je mnogo vabil.

Kuga na Portugalskem. Kakor javljajo iz Madrida dne 19. t. m., sta se tega dne v Oportu pripetila dva nova slučaja kuge.

Milanov sluga umrl. Te dni so našli v sta-rem konaku najzvestejšega Milanovega slugo — mrtvega. Stari Karlo je vedel za marsikatero skriv-nost Obrenovičev. Zdravniki zatrjujejo sicer, da je stara zadela kap, narod pa misli — drugače.

Monte Carlo na severu. Iz Kodanja javljajo, da se neki konsorej nemških trgovcev pogaja z švedsko vlado zaradi odkupa otoka Hoen, da ustanovi tamkaj nov Monte Carlo. Ta igralnica bi turiste, ki se po zimi zabavajo na Rivijeri, v po-letnem času vabila na sever. Delniška glavica v znesku 20 milijonov kron je že zagotovljena. Na otoku Hoen je živel in deloval od leta 1576—96 slavn astronom Tycho de Brahe v svojem gradu »Uranienborgu«.

Brzobjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Graslje 21. Minolo noč se je zbralo 400 do 500 oseb, ki so metale kamenje na poslopje okraj-nega glavarstva. Istotako so metali kamenje na orožnike, o čemer je bil ranjen eden stražmojster. Jedenkrat so tudi ustrelili na orožnike, vsled česar so ti poslednji rabili orožje. Dve osebi sti ostali mrtvi, 6 ranjenih, od katerih sti dve umrli že po noči. V Graslje so poslali bataljon vojakov.

(Graslje so mesto na Českem z 10.000 nem-ških prebivalcev. Ali so tudi tu izživali Čehi? O da, sad, ki ga je sejala vladina popustljivost na-sproti nemškim srditežem, je dozorel in pada — v poslopja e. kr. okrajnih glavarstev.

Pariz 20. V okolici Rue Chabrol je bilo po noči manifestacij in je došlo do pretefov med na-cijonalisti in socijalisti. Policija je energično po-segla vmes, razpršivši množico. Služba straženja v ulici Chabrol se vrši jako strogo. Onim, ki so za-jeti v hiši, je jelo primanjkovati vode. Op. ured.).

Pariz 21. Glasom podatkov policijske pre-tecture je bilo včeraj ranjenih vsega sku-paj 380 oseb. Od teh so jih 361 prenesli v bolnišnico.

Pariz 20. Po noči je bilo demonstracij na raznih krajih mesta. Došlo je do pretefov in stre-ljalo se je tudi. Neka četa demonstrantov se je vrgla na redarje, ki so jim prišli nasproti. Te po-slednje so teptali z nogami. Več redarjev je ra-njenih. Tu so zapeli 32 oseb. O polnoči so se še nadaljevali pojavi. Manifestanti so ubežali v po-slopje kolodvora, toda od tam so jih spodili. Še le ob 1. uri je bil napravljen mir.

Spoštovanim

odjemalcem naznanjam, da se moja zaloga vina dne 24. avgusta prenese v ulico Ca-rintia št. 11. Slavnemu slovenskemu občin-stvu se priporočam za obilna naročevanja.

Filip Ivanišević.

N. 666
N.B.S.R.

Natečaj.

V koperskem šolskem okraju je popo-lniti stalno ali začasno mesto učitelja - vodi-telja III. plačilne vrste na jednorazredni ljudski šoli s slovenskim učnim jezikom v Marezigah.

Pravilno opremljene prošnje naj se vla-gajo pri podpisnem uradu v dobi 4. tednov po tretjem razpisu v uradnem listu.

C. kr. okrajni šolski svet.

Koper, dne 15. avgusta 1899.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika vrazpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in sreč. Ponudbe pod naslo-vom **Ludwig Oesterreicher v. Budimpešti, VIII Deutschgasse 8.**

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in spre-jemnice, žimne in peresne, ogledal in železnih blaga, po cenah, da se ni batli konkurence.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli, kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter jih bre stuje:

Vrednostne papirje:

po 2 $\frac{1}{2}$ %	proti 5 dnevni odpovedi
" 2 $\frac{1}{2}$ %	" 12 " "
" 3 $\frac{1}{4}$ %	" 4 mesečni "
" 3 $\frac{1}{2}$ %	" 8 " "
" 3 $\frac{3}{4}$ %	" 1 letni "

Napoleone:

po 2 %	proti 20 dnevni odpovedi
" 2 $\frac{1}{2}$ %	" 40 " "
" 2 $\frac{3}{4}$ %	" 3 mesečni "
" 3 %	" 6 " "

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od 25. oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2 $\frac{1}{4}$ % do vsakega zneska; izplačuje se do 20.000 gl. a cheque; za večje zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajajo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur.

Sprejema za svoje conto-correntiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne pa-pirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje

proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gl. 4.000.000—
Premijna rezerva zavarovanja na življenje	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000—
Rezerva zavarovanja proti premi-njanju kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premi-njanju kurzov, bilanca (B)	243.331-83
Rezerva specialnih dobičkov za-varovanja na življenje	500.000—
Obična rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad. ravnanjstva:

Via Valdiriv št. 2, (v lastni hiši).

C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien) Braunau na Bavarskem.

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana novovrstna lesena zastirala (Rouleaux), zatvornice in obok-nice na valjček. — Cenik gratis.

Agentje

— privatne odjemalce se iščejo. —

Njiva s trtami in boršt

sta na prodaj. To zemljišče leži v Kolonji, nasproti gostilne Zobernika. Obrniti se je do lastnika, Jakoba Ferluga v Kolonji št. 35